

**Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission**

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2013

**CZECH
HIGHER LEVEL**

**Wednesday, 19 June
09:30 - 12:30**

Přečtete si pozorně celý text a odpovězte na otázky ve všech třech částech. Odpovězte vlastními slovy a pouze na základě textu. Všechny otázky musí být zodpovězeny v českém jazyce.

Část 1

[30 bodů]

Bez mámy se neobejdu

1. Jsou dospělí, hezčí, často i úspěšní. Přesto si bez svolení svých rodičů ani nezavážou kecku. Mamánci to nemají lehké. A jejich okolí je na tom ještě hůř.
2. „Ahoj mamčo! Co je dneska k večeři?“ „Uzený se zelím, zlato. A ve skříni máš čisté prádlo. Dortík by sis nedal?“ Když se tato konverzace odehraje mezi rodičem a dítětem, není jí vlastně co vytknout. Problém je, že dnes častěji než kdykoli předtím spolu takto hovoří matka a její dospělý syn – majitel firmy, úředník, řidič autobusu. Mamánci pocházejí ze všech společenských vrstev a jejich společným znakem je nechuť vzít život do svých rukou a převzít odpovědnost za to, kudy se stezka jejich osudu povine. Jejich neschopnost psychicky vyrůst se začíná projevovat už v teenagerovském věku a je notně podporována samotnými rodiči (nenechme se mýlit slovem „mamánci“, „taťánků“ je také dost a výsledek je stejný). Smutné je, že podle psychologů už zhruba kolem dvacátého roku má takto formovaný jedinec vlastnosti, které téměř vylučují, že by se z něj stala samostatně uvažující osobnost.
3. Ovšem pozor – mamánci už leckdy dokázali pěkně zamíchat kartami na pokerovém stole tohoto světa. Vždyť nebetyčně svoji matku miloval například J. Edgar Hoover. První a nejdéle sloužící šéf americké FBI se kvůli zbožštění své zploditelky ani nikdy neoženil a zemřel jako bezdětný starý mládenec.
4. Psychoterapeutka Johana Kroupová o tom říká: „Znám z praxe muže, kterým je už kolem čtyřiceti a stále žijí jako děti s rodiči. Maminky jim perou i vaří a rodina je finančně podporuje. Těžko si představuji, že z nich budou úspěšní muži, partneři a otcové – samostatní a sebevědomí.“ Na vině jsou samozřejmě hlavně rodiče, kteří by v jistém věku měli pochopit, že jejich synáček už dávno není dítě, a tudíž ho začít připravovat na den, kdy už mu ráno rohlík nenamažou.
5. Otázkou je, proč zrovna v dnešní době a proč zrovna na starém kontinentě mamánků přibývá jako hub po vlahém dešti. Příčinou může být podle studie psychologů Petra Macka, Josefa Bejčka a Jitky Vaničkové z brněnské Masarykovy univerzity to, že hodně mladých se déle považuje za nedospělé – a to i přesto, že jsou si vědomi, že už

zdaleka nejsou dětmi. Mají pocit, že se nacházejí někde mezi těmito dvěma statuty – nazvějme to třeba skupina dospívajících. Ta se rozšiřuje v přímé závislosti na tom, jak se prodlužuje doba studií. A to zase souvisí s finančním zabezpečením ze strany rodiny. Pro stále více „polodospělých“ lidí opouštějících střední školu je podle statistik dnes pohodlnější hlásit se na jakoukoli vysokou bez přijímaček, nechat se po roce vyhodit a objevit se zase na jiné, než si sednout a skutečně popřemýšlet, co chtějí v životě dělat. A rodiče to často velmi ochotně sponzorují. Americký psycholog Jeffrey Arnett o této době hovoří jako o čase, kdy mladí nejsou ochotní či schopní přijímat dlouhodobé závazky. „Pokud se to nepodchytne v pravý čas – tedy někdy kolem osmnácti let – už je ani přijímat chtít nebudou, protože zvyk je železná košile. Co je pro chlapa lepšího, než když přijde domů, má vyžehleno a na stole voní pečená husička? A ani za střechem nad hlavou nemusí platit, jen občas něco uklidí?“

6. Důvody stále sílící tendence držet se hezky v teple máminy sukně je i to, že ceny bydlení jdou nejen u nás rapidně nahoru. A mladý student si může těžko dovolit pronajmout si třeba v Praze byt. Johana Kroupová soucítí i s jejich rodiči. „Sama matka třeba nechce, aby u ní syn bydlel, ale on je neschopný se sám o sebe postarat a ona ho na ulici samozřejmě nevyhodí.“

7. Když jsem se před lety toulala po Irsku, nestačila jsem se divit. Naprosto běžně jsem v Dublinu nacházela dvoupokojové byty, kde žilo šest až osm mladých lidí (studentů i pracujících) pohromadě. Můj kamarád mi tehdy řekl: „U nás je pravidlo, že v osmnácti tě rodiče vyšoupnou z domu. Nauč se o sebe postarat a pak se klidně vrať. Když bude nejhůř, zavolej tetičce do Killarney.“ Irové jsou tak brzy nuceni najít si své místo na slunci sami. A protože konkrétně v Dublinu to stojí majlant, vytvářejí se komunity a společně se dělí o peníze na nájem. Zhruba kolem třicítky už jsou schopní pořídit si něco svého – anebo se k rodičům vrátí už s tím, že si dobrého bydla skutečně váží a pomáhají ho udržovat. Pravdou je, že mezi hrdými a halasnými Iry jen těžko najdete ufňukánka, co se při prvním náznaku problému uteče schovat za svojí věkem zkroucenou matinku.

8. Nutno ale říct, že je potřeba neplést si ono uplakané mamánkovství se skutečně vřelým vztahem s matkou. Ten je podle psychologičky Kate Stoneové-Lombardiové, psychologičky a autorky knihy *Mýtus o maminčině chlapci*, naopak přínosem. „Muži mající blízký vztah s matkou, jsou psychicky a mentálně mnohem stabilnější, rozvinutější a vyváženější,“ tvrdí zkušená Američanka. Ano, asi se to může stát. Ale sama sebe rozhodně řadím do té početnější skupiny dívek a žen, které závislost dospělých mužů na svých rodičích zrovna neobdivují. A to přesto, nebo právě proto, že sama mám své rodiče ráda. Mají právo na to tahat si na krku jen přívěsek, co jsme v dětství vykopali na poli. Já už se po pětatřiceti letech na světě protáhnu životem přece jen sama.

(Zuzana Dastychová, upraveno podle časopisu *Instinkt*)

1. Vysvětlete vlastními slovy: [5 bodů]

- a) statistika
- b) tendence
- c) „zamíchat kartami na pokerovém stole tohoto světa“
- d) „držet se v teple máminy sukně“
- e) „zvyk je železná košile“

2. Popište na základě textu typického mamánka. [5 bodů]

3. Vysvětlete na základě textu důvody mamánkovství. [5 bodů]

4. Autorka popisuje zkušenosti z Irska a České republiky. Popište na základě textu rozdíly ve vnímání dospělosti mezi těmito dvěma zeměmi. [5 bodů]

5. Na základě čtení textu vysvětlete, jaký vliv má mamánkovství na lidi v jejich okolí. Myslíte si, že názor autorky je správný? Vysvětlete svůj názor. [5 bodů]

6. „...Nutno ale říct, že je potřeba neplést si ono uplakané mamánkovství se skutečně vřelým vztahem s matkou.“ – porovnejte na základě textu zdravý a nezdravý vztah s rodiči, včetně postoje ze strany dětí. [5 bodů]

Část 2 [30 bodů]

„... (rodiče)... Mají právo na to tahat si na krku jen přívěsek, co jsme v dětství vykopali na poli. Já už se po pětatřiceti letech na světě protáhnu životem přece jen sama.“

Vysvětlete, proč si toto autorka myslí, a napište komentář (minimum 100 slov), ve kterém vysvětlíte svůj názor na toto tvrzení.

Část 3 [40 bodů]

Napište esej (minimum 300 slov) na jedno z následujících témat:

- 1. Opičí láska – láska, která ničí místo aby posilovala.
- 2. Jít za svým snem – hořkosladká cesta.